

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008, тел. (044) 298-70-33, E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua

**Міністерство соціальної політики
України**

**Національна соціальна сервісна
служба України**

**Одеська обласна військова
адміністрація**

**Болградська районна державна
адміністрація**

**Міністерство охорони здоров'я
України (до відома)**

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

На підставі статей 1, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» під час виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, працівниками представництва Уповноваженого Верховної Ради України в Одеській області виявлено порушення прав людини у діяльності комунальної установи «Криничненський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» (далі – заклад, установа, центр).

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких,

УВ
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з
прав людини
№16351.2/24/53 від 25.11.2024
КЕП: Лубінець Д. В. 25.11.2024 17:02
368DC35ECECB2DC104000000E88D010070F70400

що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур або жорстокого, нелюдського або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, а також погіршення умов перебування підопічних в інтернатних закладах.

Усупереч наведеним вимогам законодавства під час відвідування центру групою НПМ 05.09.2024 виявлено порушення прав людини та суттєві недоліки у діяльності закладу, що потребує вжиття невідкладних заходів реагування щодо усунення виявлених порушень та недоліків, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності. Детальний опис виявлених порушень наведено у звіті (додається).

У порушення вимог статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання до посадових інструкцій персоналу не включено пункт про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Усупереч вимогам наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту» та Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185, у закладі відсутнє приміщення, яке може використовуватись, як найпростіше укриття.

У порушення пункту 1 розділу VIII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, в штатному розписі на 2024 рік відсутня посада психолога, також відсутні договори щодо надання відповідних послуг.

У порушення статті 49 Закону України «Про основні засади та вимоги до безпеки та якості харчових продуктів» у закладі не забезпечено належних гігієнічних вимог до зберігання харчових продуктів.

Приміщення харчоблоку потребують проведення ремонтних робіт та не відповідають вимогам статті 4 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», а саме: стіна має тріщину, відбита кахельна плитка на підлозі, що ускладнює дезінфекційну обробку приміщень та створює передумови до розповсюдження захворювань.

Закладом не забезпечено належного питного режиму, а саме: не всі ліжкові хворі мають безперешкодний доступ до води. При цьому, урахувавши відсутність у кімнатах кнопки виклику персоналу, доступ до питної води у

ліжкових хворих особливо ускладнений у нічний час. Окрім того, в житлових кімнатах відсутні графіни та стакани для питної води, що порушує вимоги розділу VI Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857.

Приміщення інтернату не пристосовані до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», а саме: коридори житлових приміщень не обладнані поручнями; верхні і нижні сходи не промарковані та не контрастують у відношенні до інших сходинок сходового маршу і до горизонтальних площадок сходового маршу; внутрішні сходи не мають поручнів з обох боків.

Приміщення санітарних вузлів закладу знаходяться в незадовільному стані, зокрема: зливна система раковини, кран та зливний бачок зламані та потребують заміни. Приміщення потребує проведення ремонтних робіт.

Санітарний стан лазні незадовільний, а саме: присутня пліснява, приміщення погано провітрюється та потребує ремонту із заміною системи вентиляції.

У порушення вимог статті 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю санітарно-гігієнічні кімнати закладу облаштовані із порушенням пункту 11 «Державні будівельні норми. Інклюзивність будівель і споруд» (далі – ДБН). Зокрема, в порушення пункту 11.5 ДБН у санітарно-гігієнічних приміщеннях відсутні змішувачі зі шлангом.

Усупереч пункту 11.6. ДБН, відсутні поручні, штанги, поворотні або відкидні сидіння, гачки для одягу, милиць та іншого приладдя у кабінах поруч унітазом. Розмір кабін не розрахований для користування ними осіб на колісних кріслах.

Окрім того, відповідно до пункту 11.9 ДБН окремі санітарно-гігієнічні приміщення повинні бути обладнані тривожною сигналізацією. Привод сигналізації повинен передбачати можливість користування ним людиною, яка сидить на кріслі колісному (на унітазі або користується душем, яка впала та або лежить в будь-якому місці на підлозі). Разом з тим, у санітарно-гігієнічних приміщеннях закладу тривожна сигналізація відсутня. Зазначене вище свідчить про те, що приміщення закладу не пристосовані для забезпечення потреб осіб з інвалідністю.

На сходах при вході у заклад відсутні контрастні стрічки, також відсутня інформація шрифтом Брайля.

У порушення вимог статті 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та статей 14, 40, 57, 59 Конституції України в закладі не забезпечується право на звернення. У закладі відсутній журнал звернень, скарг та пропозицій підопічних і відвідувачів відділення, про що зазначалось в звіті

попереднього відвідування.

Відповідно до статті 14 Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» переважна більшість утриманців місць несвободи з тих чи інших причин належить до переліку суб'єктів права на безоплатну вторинну правничу допомогу, гарантовану державою, яка полягає у здійсненні заходів захисту, процесуального представництва, наданні допомоги у складанні процесуальних документів.

Незважаючи на надані рекомендації за результатами попереднього відвідування закладу, керівництвом не налагоджена співпраця з місцевим центром з надання безоплатної вторинної правничої допомоги, що призводить до порушення права підопічних на професійну правничу допомогу.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також беручи до уваги те, що:

відповідно до пункту 5 частини другої статті 11 Закону України «Про соціальні послуги», підпункту 3 пункту 5 Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 423, Міністерство соціальної політики України здійснює державний контроль за додержанням вимог Закону України «Про соціальні послуги», вимог законодавства під час надання соціальної підтримки, а також контролює діяльність відповідних структурних підрозділів місцевих держадміністрацій;

відповідно до підпункту 5 пункту 4 Положення про Національну соціальну сервісну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2020 № 783, пунктів 1, 2 Порядку здійснення державного контролю/моніторингу за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки, соціальних послуг та за дотриманням прав дітей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.10.2021 № 1035, Національна соціальна сервісна служба України здійснює контроль за дотриманням державних стандартів надання соціальних послуг, проводить моніторинг та оцінювання якості надання соціальних послуг, а також моніторинг дотримання надавачами соціальних послуг вимог законодавства під час надання соціальних послуг;

відповідно до пункту 10 частини першої статті 13, пункту 9 частини першої статті 16, статті 23 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», а також частини третьої статті 13 Закону України «Про соціальні послуги» до відання обласних державних адміністрацій належить вирішення питань охорони прав, свобод і законних інтересів громадян на відповідній території, реалізація державної політики та здійснення заходів для забезпечення соціального захисту осіб, а також здійснення контролю за додержанням вимог законодавства;

відповідно до статті 17 Закону України «Про місцеве самоврядування» відносяни органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, що перебувають у комунальній власності відповідних

територіальних громад, будуються на засадах їх підпорядкованості, підзвітності та підконтрольності органам місцевого самоврядування;

відповідно до статті 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» військові адміністрації на відповідній території здійснюють повноваження, зокрема із: управління закладами освіти, установами освіти, закладами охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту, надавачами соціальних послуг, які належать територіальним громадам або передані їм, молодіжними, підлітковими закладами за місцем проживання; організації їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення; організації надання ними послуг, у тому числі соціальних,

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Міністерству соціальної політики України, Національній соціальній сервісній службі України вжити в межах компетенції заходів, спрямованих на припинення та усунення виявлених порушень, зокрема організувати та провести перевірку дотримання вимог законодавства під час надання соціальних послуг комунальною установою «Криничненський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)», а також у межах здійснення контролю за діяльністю відповідного структурного підрозділу обласної держадміністрації, надати оцінку діям чи бездіяльності відповідних посадових осіб Одеської обласної військової адміністрації.

2. Одеській обласній військовій адміністрації, Болградській районній державній адміністрації:

забезпечити контроль за додержанням прав підопічних;

вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності комунальної установи «Криничненський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)»;

забезпечити облаштування укриття з урахуванням вимог чинного законодавства;

розглянути можливість проведення у закладі ремонтних робіт з метою усунення недоліків, викладених у звіті;

забезпечити контроль за дотриманням прав людини і громадянина, реалізацію законних прав та інтересів підопічних на охорону здоров'я та медичної допомоги у комунальній установі «Криничненський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)»;

забезпечити належну взаємодію вищезазначеного закладу та центрів з надання безоплатної вторинної правничої допомоги та надання підопічним правничої допомоги;

забезпечити медичне обслуговування підопічних закладу відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 22.12.2023 № 1394 «Деякі питання реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2024 році»;

залучити до організації надання соціальної послуги юриста та посприяти в отриманні консультації стосовно ведення діловодства в установі відповідно до наказу Міністерства юстиції України від 18.06.2015 № 1000/5.

3. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних осіб до відповідальності.

4. Про результати розгляду подання та вжиті заходи у місячний строк повідомити Уповноваженого, додавши на підтвердження відповідну інформацію та копії документів.

Звертаю увагу, що відповідно до статті 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення, невиконання законних вимог Уповноваженого тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: звіт про результати відвідування комунальної установи «Криничненський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» на 13 арк. у 1 прим.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Юлія Короленко 0487220522

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з
прав людини
№16351.2/24/53 від 25.11.2024
КЕП: Лубінець Д. В. 25.11.2024 17:02
368DC35ECECB2DC104000000E88D010070F70400